

แนวปฏิบัติที่ดีด้านวิจัยบนพื้นฐานวิชาการทางพระพุทธศาสนา

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: เทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย

คณะผู้จัดทำ:

1. พระมหาสันติราษฎร์ ฌานสนธิ, ดร
2. ดร.ศรัณย์ มะกรุดอินทร์
3. รศ.ดร.สุวิญ รักษ์สัตย์
4. ดร.อารดา ฉิมมากร
5. ดร.กิตติวัฒน์ ไชยสุข
6. ดร.กฤตสุขชิน พลเสน

หน่วยงาน/ส่วนงาน: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ประวัติหน่วยงาน/ส่วนงาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดตั้ง ขึ้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2530 เพื่อจัดการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อผลิตนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา และปรัชญาให้มีคุณวุฒิและคุณสมบัติ (2) เพื่อผลิตพระภิกษุนักบริหาร นักพัฒนา นักวิจัย และนักเผยแผ่ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (3) เพื่อส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และปรัชญา และ (4) เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางพระพุทธศาสนาและปรัชญา ในเบื้องต้น บัณฑิตวิทยาลัยได้เปิดการเรียนการสอนเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2531 ใน 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาพุทธศาสนนิเทศ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา และสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา โดยพระเทพปริยัติวิมล (แสวง ธรรมเมโสโก) เป็นผู้มียุทธบาทในการดำเนินการก่อตั้งบัณฑิตวิทยาลัย และมีพระธรรมไตรโลกาจารย์ (พูนศักดิ์ วรรณทโก, ป.ธ.8, ศน.บ., M.A., Ph.D.) เป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รูปแรก ปีการศึกษา 2545 สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 มีมติให้บัณฑิตวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอนแก่นักศึกษาคฤหัสถ์รุ่นแรก ในสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา และสภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติเปิดหลักสูตรศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต ในการประชุมครั้งที่ 4/2548 วันพุธที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เป็นรุ่นแรกในสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยมีวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ได้ย้ายสำนักงานที่ทำการจาก ตึก สว.ธรรมนิเวศ ชั้นที่ 5 วัดบวรนิเวศวิหาร มา ณ อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา นครปฐม

ในปัจจุบันคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คือ พระศรีวินยาภรณ์, ดร. และมีการจัดการศึกษาทั้งหมด 4 หลักสูตร ได้แก่ (1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563) (2) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563) (3) หลักสูตรศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563) และ (4) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563)

2. ที่มาและความสำคัญ

การวิจัยเป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 2 ตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2556-2565) ว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์หน่วยงานของบัณฑิตวิทยาลัยด้านการวิจัย จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับวิทยาเขตปีการศึกษา 2562 ของบัณฑิตวิทยาลัยพบว่าอยู่ในระดับคุณภาพดี โดยมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจประเมิน คุณภาพการศึกษาให้จัดการความรู้ ให้ครอบคลุมพันธกิจด้านการวิจัย ให้มีผลงานวิจัยและการตีพิมพ์ที่มากขึ้น ดังนั้นคณะกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management) บัณฑิตวิทยาลัย จึงกำหนดให้มีการจัดการความรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิชาการ/วิจัย เพื่อให้คณาจารย์มีความพร้อมและทักษะในการเขียนบทความวิชาการ/วิจัยต่อไป

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะการเขียนบทความวิชาการ/วิจัยให้แก่คณาจารย์
2. รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยบนพื้นฐานวิชาการทางพระพุทธศาสนา

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

ขั้นการวางแผน (Plan) การจัดการความรู้ เรื่อง เทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยวิจัย เริ่มต้นจากการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้ (Knowledge Management) บัณฑิตวิทยาลัย วิเคราะห์การจัดการความรู้ โดยใช้แบบวิเคราะห์การจัดการความรู้ (KM-01) กรรมการและเลขานุการ จัดทำแบบสรุปการวิเคราะห์การจัดการความรู้ (KM-02) จัดทำแผนการจัดการความรู้ ของบัณฑิตวิทยาลัย (KM-03) และมอบหมายให้ พระมหาสันติราษฎร์ ฌานสนธิ, ดร.ดร.ศรัณย์ มะกรุดอินทร์ รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์ ดร.อารดา ฉิมมากร ดร.กิตติวัฒน์ ไชยสุข ดร.กฤตสุขชิน พลเสน ทำหน้าที่ Facilitators

ขั้นดำเนินการ (Do)

ระยะที่ 1 การแสวงหาความรู้ในการแสวงหาความรู้ มีการประชุม พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยเพื่อการเผยแพร่แล้วนำมาร่วมกันพิจารณา มีการถอดบทเรียนและสรุปเป็นองค์ความรู้

ระยะที่ 2 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เรื่อง เทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย ประกอบด้วย (1) ความหมายของการวิจัย (2) ความหมายของแหล่งสนับสนุนทุนวิจัย (3) หัวข้อวิจัยที่ดี (4) ส่วนประกอบของการตั้งหัวข้อการวิจัย (5) การเตรียมโครงหัวข้อเรื่องวิจัย (6) แหล่งเผยแพร่บทความวิจัย

ขั้นติดตามประเมินผล และนำผลไปพัฒนา (Check-Act) ในขั้นนี้เป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร โดยการเปิดเวทีรับทราบเทคนิคในการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งรับทราบเทคนิคใหม่ ๆ

ในด้านอื่น ๆ ระหว่างคณาจารย์และนำไปเผยแพร่สู่ภายนอกบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย ต่อไป

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน เนื่องจากบัณฑิตวิทยาลัย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย จึงได้รับการสนับสนุนจากคณะผู้บริหารเป็นอย่างดี

ปัจจัยภายนอก บัณฑิตวิทยาลัย มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่ระหว่างอาจารย์ประจำอาจารย์พิเศษ และอาจารย์จากสถาบันอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

คณาจารย์บางส่วนมีภารกิจด้านงานสอน งานบริการวิชาการ และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจำนวนมาก จึงเป็นการยากในศึกษาเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย จากแหล่งทุนใหม่ ๆ

7. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

1. คณาจารย์มีการพัฒนาทักษะเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย
2. เกิดองค์ความรู้ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับการเทคนิคการตั้งหัวข้อวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัย